Dosarul nr. 1-864/2023
PIGD 1-23064791-09-1-08112023

S E N T I N Ţ Ă
în numele Legii

01 noiembrie 2024 mun.Bălţi
R.Moldova

Judecătoria Bălţi sediul Central
Instanţa de judecată în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător GUȚU Andrei,
Grefier MOROȘAN Loredana,
Cu participarea: procurorului Vitalie Belinschi, avocatului Rodica Cojocar,
a judecat în ședință publică, în latura pedepsei penale, cauza penală în privința lui

STATI MARIA Profir, d.n.*****, IDNP *****, originară din r-nul *****, domiciliu or. *****, cetățeană a RM, studii speciale, văduvă, pensionară, anterior nejudecată,

vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod Penal, prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 05.07.2023, a fost încetat procesul penal cu liberarea acesteia de răspundere penală și cu atragerea la răspundere contravențională conform art.55 Cod Penal, aplicându-i sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, ceea ce constituie 7500 lei.

Termenul de examinare a cauzei: 13.12.2023-31.10.2024.

Procedura de citare legal executată.

În baza materialelor din dosar și a probelor administrate în ședinţa de judecată, instanţa,

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 iulie 2023, în ordinea prevăzută de art. 364[1] Cod de procedură penală, STATI Maria a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod Penal, cu încetarea procesul penal cu liberarea acesteia de răspundere penală și cu atragerea la răspundere contravențională conform art.55 Cod Penal, aplicându-i sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 150 (una sută cinzeci) unități convenționale, ceea ce constituie 7500 (șapte mii cinci sute) lei.

I-a fost explicat lui STATI Maria dreptul de a achita jumătate din amenda stabilită, conform art. 34 alin. (3) Cod contravențional, dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a hotărîrii și efectele neachitării amenzii în decurs de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a hotărîrii, prevăzute de art. 34 alin.(4) Cod contravențional.

Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, Stati Maria urmărind scopul obținerii, deținerii și folosirii a documentului oficial fals, care acordă drepturi, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile

și dorind survenirea acestor urmări, în perioada de timp, locul și circumstanțele nestabilite de către organul de urmărire penală, a obținut contrar modului stabilit de legislația națională documentul oficial fals, și anume: Diploma de studii superioare seria KB nr.353266 a Universității de Stat „V.I.Lenin” din Chișinău din 27.06.1990 pe numele Stati Maria Profir, conform căruia ultima a absolvit această instituție de învățământ superior, cu atribuirea calificației de contabil-economist, însă potrivit informației prezentate de Prorector Universității de Stat din Moldova nr.01/301 din 07.02.2023, instituția de învățământ data nu a eliberat în anul 1990 Diploma seria KB nr.353266 pe numele Stati Maria Profir. Ulterior, la data de 24.08.2017, cet.Stati Maria, deținând documentul oficial fals menționat supra, care, potrivit art. 13 alin.(5) din Legea contabilității nr.l 13 din 27.04.2007 (în vigoare la data indicată), îi acordă dreptul la angajare în funcție cu nivel de conducere la o entitate de interes public, știind cu certitudine că documentul în cauză nu a fost eliberat în ordinea și condițiile prevăzute de lege, a prezentat Diploma seria KB nr.353266 a Universității de Stat „V.I.Lenin” din Chișinău din 27.06.1990 angajatorului - Instituției Medico-Sanitară Publică „Spitalul Clinic Bălți”, în persoana Directorului ***** apoi a prezentat-o în Secția resurse umane a entității de interes public date, cu o cerere de angajare în calitate de contabil-șef, adică a folosit acest document oficial fals, pe care îl deține până în prezent. Ca rezultat, cet.Stati Maria, în temeiul Diplomei false prezentate, a fost angajată în calitate de contabil-șef cu răspundere materială deplină în personal de conducere a IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, conform Contractului individual de muncă nr.l55/17 din 25.08.2017 și Ordinului de angajare nr.l 19-p din 25.08.2017.

2. Ne fiind de acord cu sentință nominalizată supra, procurorul Vitalie Belinschi, a contestat-o în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți la 17.07.2023, solicitatînd casarea ei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Stati Maria să fie recunoscută culpabilă în comiterea infracțiunii prevăzute art.361 alin.(1) CP, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

În motivarea apelului, procurorul a menționat, că nu contestă calificarea acțiunilor inculpatei, deoarece cauza penală în privința Mariei Stati a fost examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, adică conform prevederilor art.364/1 CPP, însă consideră, că instanța de fond la aplicarea față de inculpată a prevederilor art.55 CP nu a ținut cont de gravitatea faptei, pericolul social sporit al infracțiunii comisă de inculpată, că prin acțiunile sale criminale ea fiind ilegal angajată în calitate de contabil-șef a IMSP „Spitalul Clinic Bălți” și deținând această funcție o perioadă lungă de timp, a ponegrit imaginea instituției curative. Astfel, consideră procurorul că în aceste circumstanțe liberarea inculpatei de răspundere penală, cu atragerea la răspundere contravențională, contravine prevederilor art.75 și art.61 alin.(2) CP și nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02.11.2023, recursul declarat de către procurorul în Procuratura Bălți, Vitalie Belinschi, împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 05.07.2023, pronunțată pe cazul penal cu privire la acuzația înaintată Mariei Stati în comiterea infracțiunii prevăzută de art.361 alin.(1) CP, a

fost admis, cu casarea acestei sentințe și remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției instanța de recurs a specificat că, instanța de fond nu și-a bazat concluziile pe o amplă analiză a probelor prezente la materialele cauzei, relevându-se examinarea superficială a circumstanțelor cazului penal dedus judecății, în special a celor circumstanțe pe care instanța le-a pus la baza aplicării față de inculpata Stati Maria a prevederilor art.55 CP și care au determinat instanța să înceteze procesul penal cu liberarea acesteia de răspundere penală cu atragerea ei la răspundere contravențională. Colegiul penal a menționat, că prezenta cauză a fost judecată în prima instanță în procedura simplificată, conform probelor administrate la etapa urmăririi penale, inculpatul neavând obiecții asupra acestor probe, nesolicitând administrarea unor probe noi. Instanța de recurs a reținut, că procurorul-recurent nu contestă încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei Stati Maria, însă critică sentința instanței de fond în ce privește aplicarea eronată față de inculpată a prevederilor art.55 CP, apreciind că prin atragerea inculpatei la răspundere contravențională scopurile de reeducare și corectare nu vor fi atinse. Analizând actul judecătoresc contestat prin prisma invocărilor din recurs, Colegiul a constatat că invocările procurorului privitor la aplicarea față de inculpata Stati Maria a prevederilor art.55 CP, și-au găsit deplină confirmare.

Astfel, Colegiul penal a relevat, că potrivit art.55 alin.(1) CP persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art.181^1, 256, art.264 alin.(2), art.264^1, 303, 314, art.326 alin.(1^1), art.328 alin.(1), art.332 alin.(1), art.333 alin.(1), art.334 alin.(1) și (2), art.335 alin.(1) și art.335^1 alin.(1), poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Deci la caz s-a stabilit, că Stati Maria pentru prima dată a comis infracțiune ușoară, anterior nu a fost supusă răspunderii penale, circumstanțe agravante în privința acesteia nu au fost reținute, la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află, este văduvă, încadrată în gradul II de invaliditate. Cu toate că, prevederile art.55 CP în circumstanțele enumerate, aparent, ar putea fi aplicate față de inculpată, totuși Colegiul penal a conchis, că la caz nu poate fi formată convingerea fermă că corectarea Mariei Stati ar fi posibilă fără a fi supusă răspunderii penale. Or, o analiză mai amplă și minuțioasă a circumstanțelor prezentei cauze, denotă lipsa întrunirii cumulului condițiilor dictate de prevederile art.55 CP, nefiind confirmat faptul că corectarea inculpatei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

În acest sens, Colegiul a menționat, că Stati Maria a comis faptă prejudiciabilă, îndreptată contra autorităților publice și a securității de stat. În urma obținerii documentului oficial fals - diplomă de studii superioare, Stati Maria a prezentat-o angajatorului - Instituției Medico-Sanitară Publică „Spitalul Clinic Bălți”, în persoana directorului ***** apoi a prezentat-o în Secția resurse umane a entității de interes public date, cu o cerere de angajare în calitate de contabil-șef folosind acest document oficial fals. Respectiv, Stati Maria a activat în funcție de contabil-șef o perioadă îndelungată,

cunoscând că angajarea sa a avut loc în baza unui document oficial fals. Acțiunile inculpatei au fost descoperite în baza informațiilor primite la 22.02.2023 de la directorul Instituției Medico-Sanitară Publică „Spitalul Clinic Bălți”, ***** Respectiv, pe parcursul anilor 20172023 inculpata Stati Maria a activat în funcție de șef-contabil la Instituției Medico-Sanitară Publică „Spitalul Clinic Bălți” în baza unui document oficial fals, astfel defăimând imaginea instituției respective.

Reieșind din fapta ilegală penală incriminată inculpatei, rezonanța crimei comise, precum și faptul că aceasta a comis o infracțiune ușoară îndreptată contra autorităților publice și a securității de stat, - împrejurări care dau temei de a aprecia imposibilitatea corijării Mariei Stati pe o altă cale decât prin aplicarea pedepsei penale. Or, sancțiunea contravențională aplicată inculpatei ca urmare a liberării de răspunderea penală cu atragerea la răspundere contravențională, este vădit neproporțională faptei comise de către aceasta și urmărilor produse, instanța de fond evitând de a se expune privitor la oportunitatea aplicării față de Stati Maria a unei pedepse la limita minimă prevăzută la art.361 alin.(1) CP, ținând cont de procedura simplificată în care s-a desfășurat examinarea cauzei, precum și de cumulul de circumstanțe atenuante constatate.

Colegiul penal a considerat că instanța de fond a interpretat eronat criteriile complementare reținute în raport cu prevederile art.55 și art.75 CP, neținând cont de circumstanțele prezentei cauze penale, modul în care a fost comisă infracțiunea, prin impactul acesteia asupra întregii societăți, astfel eronat a constatat oportunitatea liberării Mariei Stati de răspunderea penală cu atragerea ei la răspundere contravențională.

Dat fiind faptul, că temeiurile recursului s-au adeverit și și-au găsit deplina confirmare, Colegiul penal a constatat, că instanța de fond la judecarea cauzei a admis eroare care nu poate fi corectată în instanța de recurs, Colegiul penal a considerat necesar de a casa sentința contestată și de a dispune rejudecarea cauzei în instanța de fond, în alt complet de judecată, bazându-și soluția pe temeiul de drept prevăzut la art.449 alin.(1) pct.2) lit.d) CPP. La o nouă judecare instanța urmează să țină cont de cele expuse în prezenta decizie și în baza unei analize ample a circumstanțelor ce au însemnătate pentru soluționarea justă a cazului, să adopte o hotărâre bazată pe prevederile legii.

4. În cadrul ședinței fixate pentru rejudecarea cauzei penale în partea individualizării pedepsei, participanții la proces s-au expus după cum urmează:

Procurorul a solicitat ca în privința inculpatei să fie aplicată pedeapsă în baza art. 361 alin. (1) Cod penal sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

Apărătorul în interesele inculpatei și inculpate au pledat pentru aplicarea art.55 CP, încetarea procesului penal, cu atragerea la răspundere contravențională.

Audiind poziția participanților la proces, reieșind din limitele judecării cauzei, instanța se va expune doar în latura pedepsei penale, expunînd în cele ce urmează următoarele considerente.

În acest sens instanța de judecată notează că, circumstanţe ce atenuează răspunderea penală, conform art. 76 Cod penal,

Circumstanțele agravante conform art. 77 Cod penal, în privinţa lui Stati Maria, nu au fost stabilite.

La fel, în rechizitoriu s-a indicat că circumstanțe agravante și atenuante nu au fost stabilite.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, ce se aplică de instanţele de judecată, în numele Legii, persoanelor ce au săvârșit infracţiuni, cauzând anumite lipsuri și restricţii drepturilor lor.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracţiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferinţe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La stabilirea pedepsei, instanţa de judecată ţine cont de prevederile art. 75 Cod penal, potrivit căruia persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracţiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, în limitele fixate și în strictă conformitate cu dispoziţiile părţii generale a Codului penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanţa de judecată ţine cont de gravitatea infracţiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanţele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influenţa pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condiţiile de viaţă ale familiei acestuia.

Potrivit prevederilor art.8 din Codul penal (Acţiunea legii penale în timp), caracterul infracţional al faptei şi pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvîrşirii faptei.

Conform art.10 din codul penal, (1) Legea penală care înlătură caracterul infracţional al faptei, care uşurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situaţia persoanei ce a comis infracţiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvîrşit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.(2) Legea penală care înăspreşte pedeapsa sau înrăutăţeşte situaţia persoanei vinovate de săvîrşirea unei infracţiuni nu are efect retroactiv.

La stabilirea categoriei şi mărimii pedepsei instanţa de judecată ia în consideraţie că, inculpata Stati Maria a fost găsită vinovată de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, pentru care legea penală la data săvîrșirii infracțiunii prevede pedeapsa cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, potrivit art. 16 Cod penal, infracțiunea este ușoară.

Drept urmare, la stabilirea mărimii pedepsei instanța atestă că, inculpata Stati Maria a recunoscut integral vina, solicitând examinarea cauzei în ordinea prevăzută de art. 364^1 Cod de procedură penală.

Astfel, în speță sunt aplicabile prevederile art.10 din Codul penal, efectul retroactiv al legii penale. Or, prevederile art.364^1 al.(8) CPP este o lege mai favorabilă situației inculpatului în raport cu prevederile art.80^1 al.(1) Cod penal.

În susținerea poziției date, instanța de judecată mai reține și - *Decizia Curții Constituționale nr.85 din 09 iulie 2018, conform căreea urmează că, articolul*

364[1]alin.(8) CPP, este o normă din categoria normelor de drept substantial/material, ce produc efecte la individualizarea pedepsei și nu din categoria celor de procedură penală.

La fel în susținerea soluției date se invocă și practica instanței ierarhic superioare, - *decizia Curții de Apel din 06.02.2024, cauza Crihan Victor, prin care s-a admis recursul procurorului împotriva sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 30.11.2023, sentință care se casează în latura pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanţa de fond, în alt complet de judecată.*

Așadar, conform art. 364[1] alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

La stabilirea categoriei şi termenului pedepsei inculpatei Stati Maria, instanţa de judecată ţine cont de gravitatea infracţiunii săvîrşite că este o infracţiunie ușoară, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat că şi-a recunoscut vina integral şi s-a căit de cele comise, de circumstanţele cauzei care atenuează şi agravează răspunderea, de influenţa pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării inculpatei, precum şi condiţiile de viaţa ale familiei acesteia.

Legiuitorul la art. 62 alin. (1) Cod penal a prevăzut mai multe categorii de pedepse aplicate persoanelor fizice, și anume: persoanelor fizice care au săvîrşit infracţiuni li se pot aplica următoarele pedepse: a) amendă; b) privare de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate; b[1]) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept; c) retragere a gradului militar sau special, a unui titlu special, a gradului de calificare (clasificare) şi a distincţiilor de stat; d) munca neremunerată în folosul comunităţii; f) închisoare; g) detenţiune pe viaţă.

Raportând prevederile menționate la speță, cea mai blândă pedeapsă este – amenda, or, potrivit art. 62 Cod penal, categoria de pedeapsă, amenda este mai ușoară decât categoria de pedeapsă munca neremunerată în folosul comunității sau închisoarea potrivit articolului care se incriminează inculpatului.

Prin urmare, pedeapsa sub formă de amendă va asigura îndeplinirea scopului de exemplaritate şi educativ al ei, respectiv şi suficient pentru a determina pe inculpată să conştientizeze consecinţele conduitei sale ilicite în societate şi să deţină, pe viitor o atitudine de respect faţă de valorile sociale ocrotite de lege, realizându-se astfel, scopul și supremația legii penale, or procesul penal trebuie sa fie echilibrat și să tindă la sancționarea faptelor într-o asemenea măsură încât scopul imediat dar mai ales mediat al sancțiunii aplicate să determine în timp scăderea infracționalității din rîndul infractorilor.

Avînd în vedere cele menţionate şi prevederile legii penale, de recunoaşterea vinovăţiei inculpatei în cele comise, ţinînd cont de prevederile art. 364[1] Cod de procedură penală, de faptul că infracţiunea săvîrşită de inculpată face parte din categoria infracțiunilor ușoare, cu forma vinovăției intenționată, vîrsta inculpatei, pensionară, văduvă, anterior nejudecată, antecedentele penale lipsesc, la evidența medicilor psihiatru/narcolog inculpata nu se află, instanţa de judecată consideră oportună stabilirea categoriei de pedeapsă cu amendă.

Instanţa conchide, că pedeapsa amenzii stabilită este una echitabilă faptei comise şi consecinţelor survenite, care îşi va atinge scopul şi va duce la restabilirea echităţii sociale, corectarea inculpatei, prevenirea săvîrşirii de noi infracţiuni, atît de către inculpată cît şi de alte persoane.

Instanța la acest compartiment explică inculpatei că în conformitate cu prevederile art. 64 alin. (3^1) Cod penal, în cazul infracţiunilor uşoare sau mai puţin grave, sînt în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătesc în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancţiunea amenzii este executată integral.

5. În conformitate cu art. art. 364^1, 384-385, 389, 392-395, 397 Cod de procedură penală, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E :

STATI MARIA, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, se condamnă în baza acestei Legi la pedeapsa cu amendă în mărime de 500 /cinci sute / unități convenționale, ce constituie 25.000 /douăzeci și cinci mii / lei.

Potrivit art. 64 alin. (3^1) Cod penal se explică lui STATI MARIA că este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătesc în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărîrea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancţiunea amenzii este executată integral.

Sentinţa poate fi atacată în termen de 15 zile de la data pronunţării, cu recurs, la Curtea de Apel Bălți, prin intermediul Judecătoriei Bălți sediul Central.

Judecător Andrei GUȚU